

УДК 330.322

Дмитренко Б. М.

здобувач вищої освіти на другому (магістерському) рівні спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Науковий керівник: канд. екон. наук, доц. Недільська Л. В.

завідувач кафедри фінансів і кредиту

Поліський національний університет

м. Житомир, Україна

ОРІЄНТИРИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОХОЛДІНГІВ В УМОВАХ ЗОВНІШНІХ ВИКЛИКІВ

У сучасних умовах український аграрний сектор стикається з численними викликами: війна, економічна нестабільність, інфляційний тиск, коливання цін на ресурси та зміни споживчого попиту. Це створює потребу в ефективному управлінні усіма видами фінансових ресурсів агровиробників, оцінці їх внутрішнього потенціалу та зовнішніх ризиків. Особливо важливим є аналіз пріоритетів капіталовкладень і ефективності реалізації інвестиційних проєктів для забезпечення стабільного розвитку та конкурентоспроможності на ринку.

Наразі ключовими суб'єктами аграрного сектору економіки України виступають великі та середні агровиробники, які здебільшого представлені у вигляді агрохолдінгів. Саме такі структури виробляють левову частину усієї вітчизняної агропродукції і завдяки диверсифікованості виробництва мають найширші можливості для ефективної інвестиційної діяльності. Водночас, вітчизняні агрохолдінги виступають рушієм інвестиційного розвитку аграрної сфери завдяки широким можливостям впровадження різноманітних інновацій та інвестиційних проєктів, ефективному управлінню інвестиційними ресурсами.

Зважаючи на складні умови функціонування, аналіз інвестиційної спроможності вітчизняних агрохолдінгів дозволяє виявити сильні та слабкі сторони їх стратегічного розвитку. Для оцінки внутрішнього потенціалу підприємств та можливих зовнішніх загроз ефективним інструментом є SWOT-аналіз (табл. 1).

Таблиця 1 - Матриця SWOT-аналізу ключових факторів інвестиційної спроможності агрохолдінгів

S — Strengths (Сильні сторони)	W — Weaknesses (Слабкі сторони)
Лідери на ринку	Залежність від умов експорту
Сучасні виробничі потужності	Фінансова нестабільність
Повний виробничий цикл	Складна структура власності
Експортний потенціал	Обмежена гнучкість управління
Висока якість продукції	Вразливість до епідемій серед тварин
O — Opportunities (Можливості)	T — Threats (Загрози)
Розширення внутрішнього ринку	Політична та економічна нестабільність
Інновації та модернізація	Військові дії та окупація територій
Зміцнення позицій на нових ринках	Колівання цін на корми, енергоносії
Впровадження зелених технологій	Посилення конкуренції

Джерело: складено автором самостійно.

Для прикладу, ПрАТ «Агрохолдинг Авангард», як і більшість вітчизняних агрохолдінгів, демонструє значні внутрішні переваги: лідерські позиції на ринку, вертикальну інтеграцію виробництва та високу якість продукції. Водночас існують внутрішні обмеження, такі як фінансова нестабільність, складна структура управління та вразливість до епідемій птиці, що можуть стримувати розвиток та залучення інвестицій. Зовнішнє середовище цього агрохолдингу створює як можливості, так і загрози: компанія може скористатися розширенням внутрішнього ринку, впровадженням інновацій та

модернізацією виробництва, а також зміцненням позицій на нових ринках і застосуванням «зелених» технологій. Водночас політична та економічна нестабільність, військові дії, коливання цін на корми та енергоносії, а також посилення конкуренції є серйозними загрозами для ефективної діяльності.

Пріоритетність напрямів капіталовкладень ПрАТ «Агрохолдинг Авангард» прослідковується у структурі інвестицій у межах необоротних активів (табл. 2).

Таблиця 2 - Структура інвестицій ПАТ «Агрохолдинг Авангард», %

Назва показника	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Відхилення
Нематеріальні активи	0,03	0,02	0,05	0,02
Незавершені капітальні інвестиції	81,71	82,83	83,63	1,92
Основні засоби	18,26	16,13	16,32	-1,94
Необоротні активи	100,00	100,00	100,00	X

Джерело: розроблено на основі фінансової звітності

Так, домінуюча частка в структурі необоротних активів належить незавершеним капітальним інвестиціям (81,71 % у 2022 р. та 83,63 % у 2024 р.), що відображає активну реалізацію довгострокових проєктів агрохолдингу. Однак, існуючі воєнно-політичні ризики загрожують можливими затримками у завершенні таких планів. Не значне зменшення питомої ваги основних засобів може свідчити про зношення старих та уповільнення введення нових об'єктів у експлуатацію. Водночас частка нематеріальних активів залишається незначною, що характерно для аграрного сектору.

У такій ситуації необхідним є посилення контролю за реалізацією інвестиційних програм та прискорення введення активів в експлуатацію для досягнення економічної віддачі. Аналіз інвестиційної діяльності також показує, що зменшення частки основних засобів підкреслює потребу у прискоренні реалізації інвестиційних проєктів.

Отже, аналіз інвестиційної активності ПрАТ «Агрохолдинг Авангард» свідчить про поєднання високого внутрішнього потенціалу підприємства з наявністю істотних ризиків зовнішнього середовища. Переважання незавершених капітальних інвестицій у структурі активів відображає активну реалізацію інвестиційних проєктів, проте затримки з їх завершенням знижують ефективність використання ресурсів. Для забезпечення стійкого розвитку агрохолдингу необхідними є: посилення контролю за інвестиційними процесами, оптимізація структури витрат та використання наявних конкурентних переваг у поєднанні з адаптацією до викликів ринкового середовища. Крім того, ключовим завданням має бути дотримання балансу між активним інвестуванням у довгострокові проєкти та контролем за їх завершенням, що забезпечить стабільний розвиток та підвищення конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішніх ринках.

Література:

- Недільська Л. В., Куровська Н. О. Модифікація оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Modern Economics*. 2021. № 28 (2021). С. 85-91.
- Офіційний сайт Приватного акціонерного товариства "АГРОХОЛДИНГ АВАНГАРД" <https://avangardco.ua/nasha-dijalnist/> (дата звернення: 10.07.2025).